

Allmänt uttalande

Datum: 2016-07-06

Nr 1/2016 – Ang lotterier som belöning

Sammanfattning

ERM menar att det strider mot ESOMAR:s etiska regler att endast dela ut belöningar till ett urval respondenter genom lottning eftersom detta strider mot Lotterilagen.

Flera ärenden har inkommit till ERM gällande lotteriliknande belöningar för att delta i undersökningar. Det handlar om när respondenterna inte får varsin individuell, identisk belöning utan undersökaren delar ut en eller flera större belöning(ar) till respondenter som väljs ut genom lottning. ERM har utrett frågan och även inhämtat synpunkter från Lotteriinspektionen som har att övervaka lotterier som arrangeras i Sverige.

I ESOMAR:s regler "Key fundamentals", punkt 1 står det följande:

"Market researchers shall conform to all relevant national and international laws".

För att få arrangera lotterier behövs i normala fall ett tillstånd från Lotteriinspektionen. Förutsättningarna för vad som är ett lotteri, och vilka som lotterier som inte behöver tillstånd, regleras i Lotterilagen (1994:1000). Som lotteri räknas varje arrangemang, där utfallet till betydande del beror på slumpen. Undantagna från tillståndsplikt är vissa noggrant avgränsade lotterier som främst genomförs av icke-kommersiella arrangörer.

Förfarandet att dela ut ett litet antal, större belöningar genom lottning är enligt Lotteriinspektionen ett lotteri enligt lagen och fordrar därför tillstånd.

Det finns reglerade undantag i lagen, men inget av dessa kan i normalfallet tillämpas på undersökningar. Exempel på undantag som tagits upp i anmälningar till ERM och prövats är: Det gäller en mindre och homogen krets; vinsten är låg; lotterna egentligen är gratis; det är en tidning som arrangerar undersökningen; det är en ideell organisation eller ett ideellt syfte bakom undersökningen eller att undersökningen egentligen är forskning. Inga av dessa skäl undanröjer kravet på tillstånd enligt Lotteriinspektionens tolkning av lagen.

ERM:s bedömning är därför att förfarandet med olagliga lotterier som belöning i undersökningar strider mot ESOMAR:s etiska regler, punkt 1.

Detta uttalande har granskats av Lotteriinspektionen före utfärdandet.

Detta uttalande har antagits enhälligt av Etiska Rådet för Marknadsundersökningar (ERM).

Axel Tandberg
Ordförande

Magnus Pettersson
Föredragande